

Startnotitie m.e.r.

september 2002

DEFINITIEF

Sportstad Heerenveen

Startnotitie m.e.r.

DEFINITIEF

Sportstad Heerenveen

dossier T2516-62.001
datum 26 september 2002
registratienummer ML-MR20020623
versie 2

© DHV Milieu en Infrastructuur BV

Niets uit dit bestek/drukwerk mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. drukwerk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van DHV Milieu en Infrastructuur BV, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitssysteem van DHV Milieu en Infrastructuur BV is gecertificeerd volgens NEN ISO 9001.

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	5
1.1	Een milieueffectrapport voor Sportstad Heerenveen	5
1.2	Aanleiding tot het initiatief	5
1.3	Plangebied	7
1.4	De procedure in het kort	7
1.5	Leeswijzer	8
2	BELEID EN BESLUITVORMING	9
2.1	Beleidskader	9
2.1.1	Nationaal beleid	9
2.1.2	Provinciaal beleid	9
2.1.3	Lokaal beleid	10
2.2	Te nemen besluiten	10
3	PROBLEEM- EN DOELSTELLINGEN	13
3.1	Probleemstellingen	13
3.2	Doelstellingen	13
4	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN VARIANTEN	15
4.1	Locatie	15
4.2	Voorgenomen activiteit	15
4.3	Varianten	17
4.4	Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	17
4.5	Nulalternatief	17
5	MILIEUASPECTEN EN TOETSINGSCRITERIA	18
5.1	Verkeer en vervoer	19
5.2	Woon en leefmilieu	20
5.3	Natuurlijk milieu	20
5.4	Duurzaam bouwen	21
6	INFORMATIEBRONNEN	23
7	COLOFON	24

1 INLEIDING

1.1 Een milieueffectrapport voor Sportstad Heerenveen

Sportstad Heerenveen is een integraal project voor de uitbreiding van het Abe Lenstra stadion en de aanleg van onder andere sport-, onderwijs- en gezondheidsvoorzieningen, zoals een zwembadcomplex, sporthallen, een mbo-school en een gezondheidsboulevard. Het initiatief ligt bij Sportclub Heerenveen (SC Heerenveen), gemeente Heerenveen, Regionaal Opleidingen Centrum (ROC) Friesland College en De Friesland Zorgverzekeraar gezamenlijk.

Op grond van het Besluit m.e.r. bestaat de plicht een milieueffectrapport op te stellen voor de aanleg van een nieuwe recreatieve of toeristische voorziening die 500.000 bezoekers of meer per jaar aantrekt. Binnen dit project worden nieuwe toeristische of recreatieve voorzieningen mogelijk gemaakt (ondermeer een zwembad en een sporthal), die gezamenlijk een verwacht jaarlijks bezoekersaantal van meer dan 600.000 zullen hebben. Dit is gebaseerd op de volgende aannames:

Activiteit	jaarlijks aantal bezoekers
• Zwembad + sporthal	300.000
• Onvoorzien binnen globale kader bestemmingsplan	100.000
• Aanne name nader in te vullen plandelen	<u>200.000</u>
Totaal	600.000 [20]

Daarom moet een milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure worden doorlopen. Deze m.e.r. plicht is gekoppeld aan de vaststelling van het eerste ruimtelijke plan dat voorziet in de mogelijke aanleg van deze voorziening, in dit geval het bestemmingsplan 'Stadion en omgeving' van de gemeente Heerenveen, dat het sportstadproject en de directe omgeving daarvan omvat. Dit betekent dat de informatie over milieu uit het MER als input dient voor het vaststellen van het bestemmingsplan. Voorliggende startnotitie is de eerste formele stap in de procedure om te komen tot een milieueffectrapport (MER).

1.2 Aanleiding tot het initiatief

De aanleiding tot dit initiatief is hieronder per deelnemer kort aangeduid.

De positieve resultaten van **SC Heerenveen** zijn aanleiding de capaciteit van het Abe Lenstra stadion te verdubbelen van ca. 14.000 naar ca. 28.000 zitplaatsen.

De **gemeente Heerenveen** vestigt binnen het project enkele gemeentelijke sportvoorzieningen. Verder wil de gemeente Heerenveen met Sportstad Heerenveen een aantal van haar doelstellingen realiseren. Het toekomstig complex maakt namelijk onderdeel uit van een economische ontwikkelingszone, en vormt in ruimtelijk en stedenbouwkundig opzicht een beeldbepalend onderdeel van de stad.

ROC Friesland College heeft behoefte aan een nieuwe accommodatie voor 14 sectoren met ca. 2500 leerlingen, die op dit moment verspreid gehuisvest zijn. Met de realisatie van dit project ontstaat een moderne mbo-campus, met onder andere een sportopleiding.

De **Friesland Zorgverzekeraar** wil een gezondheidsboulevard ontwikkelen waar een breed pakket voorzieningen en diensten op sport en gezondheidsgebied wordt aangeboden, in samenwerking met andere ondernemingen.

Naast de hiervoor genoemde initiatiefnemers, kunnen zich ook derden in project participeren. Binnen het totale project wordt planologisch ruimte gecreëerd voor nieuwe initiatiefnemers, ondermeer op toeristisch en recreatief gebied.

Burgemeester en wethouders van Heerenveen treden op als penvoerder van de initiatiefnemers.

1.3 Plangebied

Het plangebied heeft betrekking op het stadsgebied van Heerenveen, dat is ontstaan na omlegging van de A32 oostwaarts. Het plangebied is gelegen tussen de Schoterlandse Compagnonsvaart/ Het Meer, de rijksweg A32 en de verlengde Rottumerweg. Aan de westkant vormt de Karst de Jongweg de grens.

1.4 De procedure in het kort

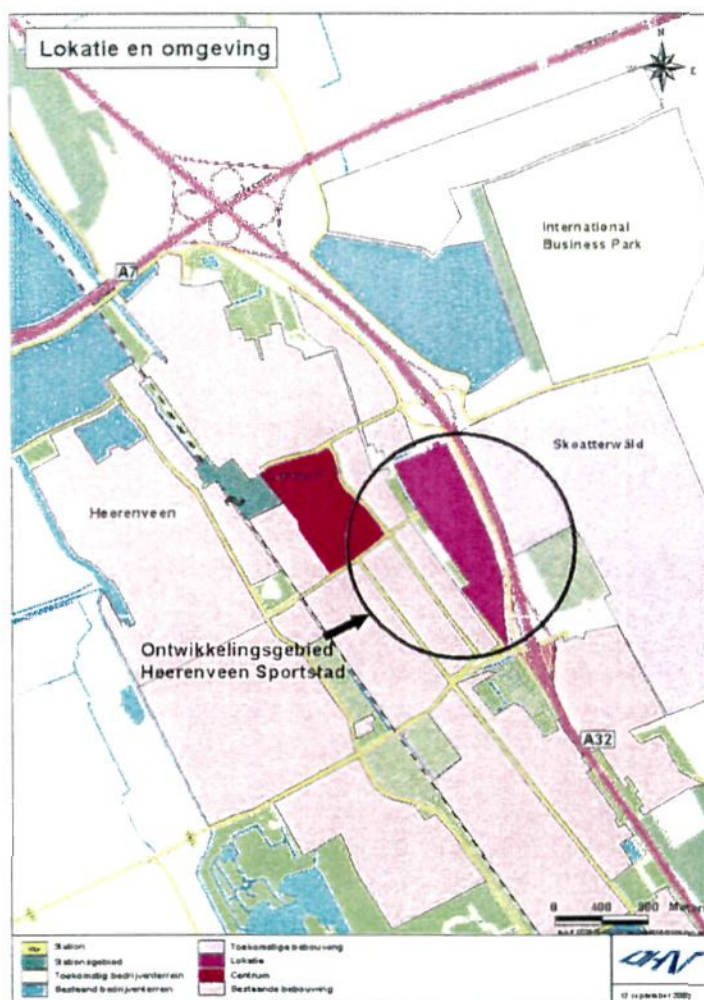
Voordat het milieueffectrapport klaar is, wordt een aantal stappen doorlopen. De m.e.r.-procedure staat in deze paragraaf kort toegelicht. In bijlage 2 wordt de gehele procedure voor de milieueffectrapportage en het bestemmingsplan geschetst.

Startnotitie

Deze startnotitie is de eerste stap in de te volgen m.e.r.-procedure. In deze startnotitie schetst de initiatiefnemer een beeld van het voornemen en mogelijke alternatieven en wordt een globaal beeld gegeven van de te onderzoeken milieueffecten.

Milieueffectrapport

In het milieueffectrapport wordt het initiatief (en mogelijke varianten) beoordeeld op milieueffecten en vergeleken met de huidige situatie en de autonome ontwikkeling in het gebied. Naast het voornemen wordt ook het meest milieuvriendelijk alternatief beschreven.

Figuur 1 Overzicht van de ligging van het plangebied

Spelregels voor inspraak

Er is inspraak mogelijk op de startnotitie en op het MER. In de regionale pers wordt het initiatief bekend gemaakt. Initiatiefnemer voor de m.e.r.-procedure is de gemeente Heerenveen.

Met uw inspraakreacties kunt u terecht bij:

<i>Bevoegd gezag</i> Gemeente Heerenveen T.a.v. Gemeenteraad van Heerenveen Postbus 15000 8440 GA Heerenveen

1.5 Leeswijzer

In deze startnotitie worden de uitgangspunten voor het MER beschreven. In hoofdstuk 1 wordt de situatie beschreven ten aanzien van de planvorming en de procedure van startnotitie/MER. In hoofdstuk 2 is het beleid en de planvorming ten aanzien van het plangebied beschreven. In hoofdstuk 3 volgen probleem- en doelstellingen van het project, waarna in hoofdstuk 4 kort iets gezegd wordt over de voorgenomen activiteit en de eventuele alternatieven. Als laatste worden in hoofdstuk 5 de milieuaspecten beschreven die in het MER uitgezocht worden.

1. Inleiding2. Beleid en besluitvorming3. Probleem- en doelstelling4. Voorgenomen activiteit en varianten5. Milieuaspecten en toetsingscriteria

2 BELEID EN BESLUITVORMING

2.1 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt een beeld van het overheidsbeleid geschetst voor zover dit relevant is voor het initiatief. De beschrijving is toegespitst op de locatie, verkeer en vervoer en werkgelegenheid.

2.1.1 Nationaal beleid

Uit de **Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening** (deel 3, Kabinetsstandpunt) blijkt dat Heerenveen onderdeel is van het regionale stedelijke netwerk (de Zuid-Friese stedenzone) Drachten, Heerenveen en Sneek. Stedelijke netwerken moeten door samenwerking ruimtelijke kwaliteit bevorderen en een hoogwaardig sociaal, economisch en cultureel vestigingsklimaat bieden [16]. In de Zuid-Friese stedenzone ligt het accent op ontwikkeling van grootschalige bedrijvigheid, in verband met de gunstige ligging op een multimodaal kruispunt van hoofdverbindingen. De vijfde nota geeft ook aan dat deze zone een bijzondere functie heeft op het terrein van sportmanifestaties [15]. Ook geeft de 5^e nota aan dat het ruimtelijk economisch beleid staat uitgewerkt in het Kompas van het Noorden.

2.1.2 Provinciaal beleid

Het **Kompas voor het Noorden** geeft het ruimtelijk economische beleid weer voor de drie noordelijke provincies. Hierin staat dat bedrijvigheid zich moet concentreren in 5 kernzones. Een van deze kernzones is Heerenveen (de A7 zone Sneek-Heerenveen-Drachten). Dit betekent dat Heerenveen ruimte moet bieden voor de ontwikkeling van o.a. bedrijventerreinen [14].

Het **Streekplan Friesland** dateert van 1994. Een nieuw streekplan is in voorbereiding en wordt in 2004 verwacht. In het vigerende streekplan staan de gunstige vestigingsplaatsfactoren van Heerenveen genoemd, en staat aangegeven dat de oostelijke stadsrandzone wordt ontwikkeld met het accent 'werken'. Het meest recente ruimtelijk beleid voor het gebied Sneek-Heerenveen-Drachten is vastgesteld in de Structuurschets A7.

In de **Structuurschets A7** hebben gemeenten en provincie gezamenlijk een perspectief geschetst voor de ontwikkeling van de economische kernzone A7, op de kruising van snelwegen A7 en A32 en spoorlijnen Amsterdam-Groningen, Zwolle-Leeuwarden en de Zuiderzeelijn.

Gemeenten en provincie zijn het eens dat Heerenveen zich met name moet ontwikkelen in sport en logistiek. Zowel aan bedrijventerreinen als aan kantoorruimte is in Heerenveen de komende jaren grote behoefte. De kruising van de A7 en de A32 is een ideaal

uitgangspunt voor bedrijven op het gebied van transport en distributie. Wat betreft de ontwikkeling van kantoren, zal Heerenveen een aanvullende rol ten opzichte van Leeuwarden spelen. Mogelijkheden voor kantoorontwikkeling zijn er in de driehoek NS station – K.R.Poststraat – stadiongebied. Ook het stadscentrum is aan verbetering toe. De aansluiting op de A7 en A32 behoeft aanpassing [13].

2.1.3 Lokaal beleid

Voor de gronden waarop Sportstad Heerenveen is geprojecteerd geldt het bestemmingsplan Buitengebied (raad 16-4-81, GS 30-11-87, KB 14-8-87). De gronden hebben hierin voor het overgrote deel de bestemming Landelijk gebied AA. Deze bestemming ziet op agrarisch gebruik van de gronden. Het Abe Lenstrastadion en de verlengde Atalantastraat werden gerealiseerd met toepassing artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Rijksweg 32 en de Stadionweg zijn gelegen binnen het bestemmingsplan Rijksweg 32 (1985), partieel uitgewerkt (b&w 8-11-94, GS 3-2-95).

De ruimtelijk visie over de toekomst van Heerenveen en daarmee ook van de oostelijke stadsrand heeft het gemeentebestuur in 1993 vorm gegeven in het **Structuurplan Heerenveen**. De ontwikkelingen die in 1993 werden voorzien, zijn anno vandaag zo goed als volledig gerealiseerd. Heerenveen is momenteel bezig met de voorbereidingen voor het opstellen van een nieuw Structuurplan.

De **ontwikkelingsvisie Stadion en omgeving** [2] geeft een beeld van de gewenste ruimtelijk-functionele invulling van dit gebied, gericht op een hoogwaardige inrichting teneinde de economische potenties van deze locatie in Heerenveen aan de "A7-zone" weer te geven.

De ontwikkelingsvisie vormt de aanzet voor het bestemmingsplan Stadion en omgeving.

2.2 Te nemen besluiten

Na de m.e.r. procedure zal het nieuwe bestemmingplan Stadion en omgeving vastgesteld worden. De beschrijving van de m.e.r.- en bestemmingsplanprocedure is opgenomen in bijlage 2. Hieronder is een kort overzicht opgenomen van de overige te nemen besluiten die relevant zijn voor het realiseren van het Stadionproject.

Wet milieubeheervergunning en bouwvergunning

Om het project te kunnen realiseren zullen vergunningen op grond van de Wet milieubeheer en vergunningen op grond van de Woningwet moeten worden aangevraagd. De Wet milieubeheer verbiedt zonder daartoe verleende vergunningen een inrichting (zoals aangegeven in de bijlagen van het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit (IVB)) op te richten en in werking te hebben.

Het verlenen van een bouwvergunning is niet afhankelijk van het feit of een milieuvergunning wordt verkregen. De behandeling van de bouwvergunningaanvraag wordt echter wel gecoördineerd met het verlenen van een Wet milieubeheervergunning.

Aanlegvergunning

Bepaalde werkzaamheden op of in de bodem zijn alleen toegestaan als men beschikt over een aanlegvergunning. Een dergelijke vergunning kan bijvoorbeeld vereist zijn voor het ophogen/ afgraven van gronden en voor aanleg van wegen en parkeerplaatsen. Het bestemmingsplan bepaalt wanneer een dergelijke vergunning vereist is.

Kapvergunning

De gemeentelijke kapverordening vereist een vergunning voor het kappen van bomen in het plangebied. Of er een herbeplantingsplicht geldt, wordt van geval tot geval bekeken.

Vergunningmelding in het kader van de Grondwaterwet

Een dergelijke vergunning kan vereist zijn als bij de aanleg van het verschillende activiteiten grondwater moet worden onttrokken.

3 PROBLEEM- EN DOELSTELLINGEN

De vier partijen die meewerken aan het project Sportstad Heerenveen hebben verschillende probleemstellingen en doelen. In dit hoofdstuk worden de probleem- en doelstellingen van de partijen beschreven.

3.1 Probleemstellingen

Hieronder worden de probleemstellingen van de verschillende partijen, die initiatiefnemer zijn, beschreven.

Gemeente Heerenveen

De gemeente kampt met een aantal problemen waarvoor het project Sportstad Heerenveen oplossingen biedt.

In 1992 is het Abe Lenstrastadion aangelegd als solitair complex. Op dit moment heeft het gebied er omheen geen meerwaarde. De gemeente wil een bijdrage leveren aan de werkgelegenheidsambities zoals die zijn neergezet in het Kompasprogramma.

De gemeente ziet de verspreide onderwijsvoorzieningen als verbeterpunt en de gemeente heeft geen op groei berekend zwembad/sporthal complex.

SC Heerenveen

De voetbalclub kan niet voldoen aan de groeiende vraag naar kaarten in de vrije verkoop. Bovendien kan ze moeilijk sponsors vinden en is het ook moeilijk nieuwe publieksgroepen te binden.

ROC Friesland College

Voor het Friesland College zijn de problemen de verspreide ligging van de onderwijsinstellingen, het veranderen van de samenleving en opkomen van nieuwe trends en de onzekere marktpositie.

De Friesland Zorgverzekeraar

Voor De Friesland Zorgverzekeraar is door versnipperd aanbod niet mogelijk goede kwaliteit van zorg te leveren en laat de efficiëntie te wensen over.

3.2 Doelstellingen

Hieronder worden de doelstellingen van de verschillende partijen beschreven.

Gemeente Heerenveen

- Binnen het project Sportstad Heerenveen hanteert de gemeente Heerenveen meerdere doelstellingen: De gemeente wenst een authentieke herkenbare invulling van het gebied; Het realiseren van de doelstelling van integrale herhuisvesting van het voortgezet onderwijs.

- Economische structuurversterking in de A7-zone op een hoogwaardige locatie die een imago van sportiviteit en dynamiek koppelt aan de sterke primaire vestigingsplaatsfactoren in deze economische kernzone.
- Het realiseren van sportieve, recreatieve en toeristische voorzieningen, die zowel de inwoners van Heerenveen, als in inwoners van een ruime straal rondom Heerenveen bedienen.
- Een voetbalstadion dat mogelijkheid biedt voor internationaal voetbal;
- Het benutten van top- en breedtesport om sociale verbanden te stimuleren en te bevestigen. Sport kan dienen als doel en als middel en komt voor in allerlei vormen (individueel, teamsport, georganiseerd). Het integreert meerdere publieke thema's (fairplay, integratie allochtonen, gehandicapten);
- Een integratieplatform voor beroepsonderwijs en bedrijfspraktijk waarin voor een tiental MBO-opleidingen vernieuwende onderwijsconcepten worden gerealiseerd en aan omliggende bedrijven hoogwaardige (bij)scholingsfaciliteiten kunnen worden geboden;
- Een geheel nieuw centrum van gezondheidszorg en reïntegratiebegeleiding waarin de samenwerking en afstemming van de verschillende betrokken instanties optimaal is georganiseerd.
- De gemeente wenst ruimte te scheppen om binnen het concept van de initiatiefnemers partijen te faciliteren, waaronder aanbieders van recreatieve en toeristische voorzieningen.

SC Heerenveen

SC Heerenveen wil door middel van dit project zorgen voor continuering aan de subtop van betaald voetbal; een accommodatie bieden waar internationaal voetbal gespeeld kan worden en uitbreiding van ondersteunende voorzieningen om de verblijfsduur van publiek te verlengen.

ROC Friesland College

Voor ROC Friesland College betekent Sportstad Heerenveen een mogelijkheid om verspreid liggende voorzieningen voor ca. 2500 leerlingen gezamenlijk onderdak te bieden; geldt dat de school wil inspelen op de nieuwe trends van het vervagen van grenzen tussen arbeidstijd en schoolperiode en geldt tevens dat de school haar positie wil versterken die verminderd is doordat als gevolg van gewijzigde regelgeving de CIO-opleiding ook door andere MBO-instituten kan worden aangeboden.

De Friesland Zorgverzekeraar

De Friesland Zorgverzekeraar wil hogere kwaliteit van de zorg en betere afstemming van zorg.

4 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN VARIANTEN

4.1 Locatie

Figuur 2: overzicht van functies binnen het voornemen.

Het gebied van het voetbalstadion vormt samen met Heerenveen-Centrum en het stationsgebied de centrale as waarlangs in het groeiende Heerenveen de stedelijke dienstverleningsfuncties worden geconcentreerd. Het project Sportstad Heerenveen geeft invulling aan de ontwikkeling van het gebied dat is vrijgekomen na verlegging van de N32 oostwaarts naar de huidige ligging van de A32. De bocht in de A32 is mede een gevolg van de benodigde aansluiting op het klaverblad in het noorden.

De locatie is zeer goed bereikbaar door de ligging aan zowel snelwegen, een intercitystation en regionale buslijnen. Vanwege de zichtbaarheid vanaf de snelwegen A7 en A32 zullen met name bedrijven zich hier willen vestigen. De centrale ligging maakt de locatie ook geschikt voor wonen. Het intercitystation ligt op 400 m afstand, de belangrijkste lokale en regionale buslijnen op 50 m afstand aan de

K.R.Poststraat. Ook vanuit de aan te leggen nieuwe woonwijk Skoatterwâld en het centrum is het gebied goed bereikbaar, waardoor het tevens een goede plek is voor o.a. recreatieve doeleinden [2].

4.2 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteiten bestaan uit een samenstel van functies die in onderstaand schema zijn aangegeven. Per functie is daarbij aangegeven het volume in bruto vloeroppervlak (bvo), de parkeerbehoefte en de parkeercapaciteit. De toeristische en recreatieve voorzieningen die de voorgenomen activiteit mer-plichtig maken, maken onderdeel van het in het schema gegeven overzicht.

In Bijlage 1 is een overzicht gegeven van voorziene functies en de bijbehorende parkeerbehoefte.

Voetbalstadion

De capaciteit van het voetbalstadion wordt uitgebreid van 14.000 naar 28.000 zitplaatsen. Dit komt overeen met een toename van 269.500 bezoekers per jaar voor voetbalwedstrijden en een toename van 150.000 bezoekers per jaar voor grootschalige muziekevenementen. De zitplaatsen zijn verspreid over enkele tribunes. De uitvoering hiervan vindt gefaseerd plaats.

ROC Friesland College

Het Friesland College gaat het middelbaar beroepsonderwijs voor Heerenveen en Zuid-Friesland verzorgen. Er is zowel dag- als avondonderwijs. De school verwacht 2300 leerlingen, waarvan ca. 300 avondleerlingen. Het personeel bestaat uit ca. 230 mensen.

Zwembad

Zwembad De Telle wordt verplaatst naar het stadionegebied. Dit zwembad trekt ca. 200.000 bezoekers per jaar.

Sporthal en gezondheidsboulevard

Er komt een nieuwe sporthal en fitnessruimte voor zowel het Friesland College als de bewoners van Heerenveen. Verwacht aantal bezoekers is 100.000 per jaar. Bij het sportcentrum zullen zich hoofdkantoren vestigen van diverse sportbonden en het Olympisch Steunpunt. De gezondheidsboulevard zal plaats bieden aan een centrum voor sportmedische en maatschappelijke begeleiding.

Er zal accommodatie voor topsport op internationaal niveau gerealiseerd worden.

4.3 Varianten

In het MER zal worden onderzocht of het stadionproject Heerenveen op onderdelen ook op andere manieren kan worden ingevuld. Daarbij kan worden gedacht aan varianten op het gebied van:

- energie/waterverbruik
- parkeren/verkeer/vervoer
- geluid

In overleg met de gemeente worden zo nodig varianten samengesteld.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Een meest milieuvriendelijk alternatief wordt in het MER uitgewerkt. In het voorliggende geval wordt er voor gekozen om het MMA samen te stellen uit mogelijke milieuvriendelijke maatregelen als aanvulling op de voorgenomen activiteit.

4.5 Nulalternatief

Het nulalternatief is de situatie waarbij de realisering van de voorgenomen activiteit achterwege blijft. Dit alternatief dient als referentie bij de beoordeling van effecten van het voornemen.

5 MILIEUASPECTEN EN TOETSINGSCRITERIA

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke thema's, aspecten en toetsingscriteria gebruikt gaan worden in het MER. De thema's zijn uitgesplitst in aspecten. Voor de aspecten worden toetsingscriteria gebruikt. In de volgende paragrafen zijn de aspecten en de toetsingscriteria beschreven. Aan de hand hiervan wordt de milieubelasting van de voorgenomen activiteit en varianten getoetst.

Milieueffecten zijn te verwachten in de gebruiks- en aanlegfase. Vooral de milieueffecten in de gebruiksfase zijn relevant voor de besluitvorming. Op deze effecten ligt de nadruk.

Toetsingscriteria

Met behulp van toetsingscriteria kunnen het voornemen en eventuele varianten op milieueffecten worden beoordeeld. Dit zijn toetsingscriteria die voor het project Sportstad Heerenveen van belang zijn.

Thema	Milieuelement	Toetsingscriteria
Verkeer en vervoer	Mobiliteit	• intensiteit autoverkeer • kwaliteit reismogelijkheden openbaar vervoer • kwaliteit fietsvoorzieningen
	Bereikbaarheid	• congestiekans op snelweg, aanvoerweg, wijk
	Parkeren	• aantal en locatie parkeerplaatsen
	Verkeersveiligheid	• positie langzaam verkeer ten opzichte van gemotoriseerd verkeer • vormgevingseisen duurzaam veilig
Woon- en leefmilieu	Geluid	• mate van hinderbeleving
	Lucht	• verandering immissie
	Licht	• max. 10 lux in woonomgeving (strooilicht) • geen verblinding voor omwonenden en weggebruikers
	Afval	• afvalhoeveelheid • afvalscheiding en -inzameling • zwerfvuil
	Openbare orde en veiligheid	• handhavingsmogelijkheden • overlast
Natuurlijk milieu	Landschap en ecologie	• aantasting ecologische verbindingzones • beïnvloeding ecologische hoofdstructuur • aantasting van door de Flora- en faunawet beschermde planten- en diersoorten • verandering kenmerkende landschapselementen • doorsnijding kenmerkende landschappen

Thema	Milieuaspect	Toetsingscriterium
	Bodem en water	• aantasting bodemstructuur • aantasting grond- en oppervlaktewaterkwaliteit • aantasting grond- en oppervlaktewaterkwantiteit • bergend vermogen
	Cultuurhistorie	• aantasting cultuurhistorische elementen en patronen • aantasting archeologische waarden
Duurzaam bouwen	Materialen en constructie	• materialen volgens gematigde strategie duurzaam bouwen
	Energie	• vermindering energiebehoefte • inzetten duurzame energie
	WATERVERBRUIK	• toepassing waterbesparende maatregelen • vermindering watergebruik

Tabel 1: overzicht te onderzoeken thema's, aspecten en beoordelingscriteria in het MER.

Effectbeschrijving

Per thema worden de effecten van de referentiesituatie/uitgangssituatie, het voornemen, het MMA en eventuele varianten beschreven. Effecten worden ingeschat met behulp van expert judgement op een kwalitatieve schaal.

Voor de beoordeling van de effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven wordt gebruik gemaakt van de consumentenbondmethode, dat wil zeggen een beoordeling van effecten door middel van een plus/min-waardering via een 5-puntsschaal van - (belangrijk negatief effect) tot + (belangrijk positief effect). Om het voornemen en de varianten te kunnen beoordelen en vergelijken wordt het nulalternatief (dat is de situatie als de plannen geen doorgang vinden) als referentiesituatie gebruikt. De effecten van het nulalternatief zijn per definitie neutraal: de effecten van de voorgenomen activiteit en de varianten kunnen hieraan worden gerelateerd.

-	Negatief effect
0/-	Beperkt negatief effect
0	Geen relevant effect
0/+	Beperkt positief effect
+	Positief effect

5.1 Verkeer en vervoer

De m.e.r. procedure kent een nauwe samenhang met de studie naar de Bereikbaarheidsproblematiek Heerenveen Sportstad. Deze studie wordt uitgevoerd volgens de Architectuur Verkeersbeheersing (AVB). Voor de effectbepaling in de AVB-studie wordt gebruik gemaakt van het nieuwe verkeersmodel dat DHV in 2001/2002 voor de gemeenten Heerenveen en Skarsterlân heeft ontwikkeld. Van de AVB-studie wordt een notitie opgesteld waarin verslag wordt gedaan van de effectbepaling en de conclusies daaruit. Deze notitie en de daarin opgenomen verkeersgegevens vormen de input voor het MER.

Naast de onderdelen uit de AVB-studie wordt met betrekking tot het thema Verkeer en Vervoer aandacht besteed aan de volgende aspecten en bijbehorende criteria:

- **mobiliteit** (intensiteit autoverkeer, kwaliteit reismogelijkheden per openbaar vervoer, kwaliteit fietsvoorzieningen en -routes);
- **bereikbaarheid** (congestiekans);
- **parkeren** (aantal en locatie parkeerplaatsen);
- **verkeersveiligheid** (positie langzaam verkeer ten opzichte van gemotoriseerd verkeer, vormgevingseisen duurzaam veilig).

5.2 Woon en leefmilieu

De leefbaarheid, zowel binnen het plangebied als in het bestaande en verder geplande (Skoatterwâld) woongebied, wordt bekeken. Er worden verschillende aspecten bekeken en beoordeeld:

- **Geluid en luchtkwaliteit**

Het adviesbureau 'Friese Wouden' heeft een model ontworpen waaruit gegevens kunnen worden gebruikt voor het aspect geluid in het MER. Hierin zijn verkeersgegevens meegenomen. Op basis van de gegevens die het model oplevert, wordt ingegaan op mogelijke verandering van geluidcontouren en aantal gehinderden.

- **Licht**

Van het aspect licht wordt een aantal toetsingscriteria onderzocht. Voor de norm van 10 lux wordt bekeken of deze in de woonomgeving overschreden wordt. Lichthinder door strooilicht wordt eveneens onderzocht. Als laatste wordt het criterium verblinding (voor omwonenden en weggebruikers) bekeken.

- **Afval**

Voor afval wordt gekeken naar de afvalhoeveelheid, de mogelijkheid van afvalscheiding en -inzameling en het al dan niet ontstaan van zwerfvuil.

- **Openbare orde**

Het aspect openbare orde wordt opgesplitst in drie onderdelen: openbare orde in het stadion, in de directe omgeving van het stadion en in de aangrenzende woonwijk. Hierbij wordt voor alledrie de gebieden gekeken naar handhavingsmogelijkheden en overlast.

- **Veiligheid**

De veiligheid van omliggende omgeving en het plangebied wordt bekeken. Hierbij gaat het om handhavingsmogelijkheden in en rond het stadion, overlast in woonwijken en overlast op bedrijventerreinen.

5.3 Natuurlijk milieu

Onder het thema natuurlijk milieu worden verschillende aspecten behandeld.

- **Landschap en ecologie**

Er wordt in het MER gekeken naar verandering landschapselementen en doorsnijding van karakteristieke landschappen. Voor dit thema worden ook effecten op ecologische verbindingszones en de ecologische hoofdstructuur geïnventariseerd, alsmede de

eventuele negatieve effecten voor soorten die beschermd zijn middels de Flora- en faunawet heeft voor de plannen.

- **Bodem en water**

Verstoring en aantasting van de bodemstructuur zijn voor dit aspect de toetsingscriteria. Voor water wordt gekeken naar grond- en oppervlaktewaterkwaliteit, -kwantiteit en bergend vermogen.

- **Cultuurhistorie**

Bij dit thema worden aantasting van cultuurhistorische elementen en patronen en aantasting van archeologische waarden getoetst.

5.4 Duurzaam bouwen

De effecten van de manier van bouwen op het milieu wordt bekeken. De volgende milieuaspecten met bijbehorende criteria worden onderzocht:

- **materialen en constructie** (materialen volgens gematigde strategie duurzaam bouwen);
- **energie** (vermindering of vermeerdering energiebehoefte, inzetten duurzame energie);
- **waterverbruik** (vermindering waterverbruik, toepassen waterbesparende maatregelen).

Begrippen en afkortingen

Amoveren	afbreken, verwijderen
Autonome ontwikkeling	op zichzelf staande ontwikkeling gebied bestemd voor de huisvesting van bedrijven dat als zodanig
Bedrijventerrein	in bestemmingsplannen staat vermeld
Contourlijn	lijn van gelijk (geluid)niveau
Db(A)	decibel (A-gewogen), maat voor geluidsterkte
Ehs	Ecologische hoofdstructuur zoals aangegeven in Nationaal natuurbeleidsplan
Emissie	uitstoot, het in het milieu brengen
Eutrofiëring	verrijking met voedingsstoffen
Hoofdtransportas	hoofdverbinding tussen stedelijke knooppunten
Huidige situatie	Situatie zoals dit op dit moment wordt aangetroffen systeem van voorzieningen en verbindingen als (spoor- en vaarwegen,
Infrastructuur	hoogspannings- en waterleidingen, kabels etc.)
Immissie	inworp van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen
M.e.r.	milieueffectrapportage (procedure)
MER	milieueffectrapport (document)
MMA	Meest Milieuvriendelijk Alternatief
Nvvp	Nationaal Verkeers- en Vervoersplan
Vergraving	verwijdering van oorspronkelijke grondlagen

6 INFORMATIEBRONNEN

- 1 Gemeente Heerenveen, SC Heerenveen, De Friesland Zorgverzekeraar, Friesland College, Masterplan Sportstad Heerenveen, Juli 2002
- 2 Gemeente Heerenveen, Ontwikkelingsvisie Heerenveen Stadion e.o., ontwerp, 23 juni 2000
- 3 DHV, Haalbaarheidsonderzoek verkeer/parkeren Stadiongebied Heerenveen, i.o.v. gemeente Heerenveen, juni 2000
- 4 Servicebureau De Friese Wouden, Akoestische prognoses 2005/2015 Heerenveen Sportstad, i.o.v. gemeente Heerenveen, maart 2002
- 5 Gemeente Heerenveen, Reactienota inspraak en overleg Ontwikkelingsvisie Stadion e.o., dec 2000
- 6 Oranjewoud, Toekomstvisie Heerenveen Kaart, i.o.v. gemeente Heerenveen, oktober 2000
- 7 Gemeente Heerenveen, milieuvergunning aanvraag SC Heerenveen, september 2000
- 8 DHV, Milieueffectrapportage Rijksweg 32 Haskerdijken – Heerenveen Noord Hoofdrapport, i.o.v. Rijkswaterstaat Directie Friesland, november 1993
- 9 DHV, Milieueffectrapportage Rijksweg 32 Haskerdijken - Heerenveen Noord Samenvatting, i.o.v. Rijkswaterstaat Directie Friesland, november 1993
- 10 DHV, MER voor de inrichting Internationaal Bedrijvenpark Friesland in Heerenveen, i.o.v. gemeente Heerenveen, maart 1995
- 11 BVR Adviseurs, concept structuurschets A7, ruimtelijke ontwikkelingen 2000-2030
- 12 DHV, Stadionproject Heerenveen, beoordeling m.e.r.-plicht stadionproject Heerenveen, juni 2000
- 13 BVR Adviseurs, structuurschets A7
- 14 Samenwerkingsverband Noord-Nederland, Kompas van het Noorden, december 1999
- 15 Ministerie van VROM, Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening, PKB deel 1
- 16 Ministerie van VROM, Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening, PKB deel 2 en 3
- 17 Consortium Transrapid Nederland, Zuiderzeelijn, www.zuiderzeelijn.nl, mogelijk tracé
- 18 Gemeente Heerenveen, MER beoordeling Stadionproject Heerenveen, advies aan B&W, 14 augustus 2002
- 19 DHV, MER AZ stadion, in opdracht van stichting AZ, mei 2000
- 20 Besluit b&w gemeente Heerenveen d.d. 27 augustus 2002, betreffende MER Stadiongebied

7 COLOFON

Opdrachtgever	: Gemeente Heerenveen
Project	: Sportstad Heerenveen
Dossier	: T2516-62.001
Omvang rapport	: 24 pagina's
Auteur	: Ellen Benner
Bijdrage	: Ineke Wesseling, Annemiek Maatman, Jaap van Boheemen, Lisette de Koning
Projectleider	: Annemiek Maatman
Projectmanager	: Bart Humblet
Datum	: 26 september 2002
Naam/Paraaf	:

BIJLAGE 1 Parkeerbehoefte en –capaciteit bij stadiongebied

locatie	functies	volume	p.norm	parkeer behoefte	realisatie particuliere p.capaciteit	termijn	benutbaarheid tijdens voetbalwed.	
							theoretisch	praktisch
TE REALISEREN PARTICULIERE PARKEERPLAATSEN BINNEN GRONDEXPLOITATIE								
5B, 6, 10B	supermarkten	4.000 m2 bvo	1/35m2bvo	114	0	<2005	0	0
	wonen	130 app.	1,3	169	169	<2005	0	0
	sportstadfuncties	8.000 m2 bvo	1/50m2bvo	160	0	<2010	0	0
	kantoren	2.000 m2 bvo	1/65m2bvo	31	0	<2010	0	0
	invulling lange termijn	10.000 m2		0	nvt	nvt	nvt	
5B, 6, 10B	invulling maaiveldparkeren				415	<2005	300	300
5A (zuid)	wonen (gewijzigd)	57 app.	1,3	74	95	<2005	0	0
	commercieel	2.100 m2 bvo	1/65m2bvo	32	comb wonen	<2005	0	0
5A (noord)	wonen	60 app	1,3	78	78	>2010	0	0
5C	kantoren	3.000 m2 bvo	1/65m2bvo	46	0	<2010	0	0
8A, 8B	sportstadcomplex (behoefte overdag: sport, gezondheid, zwemmen, onderwijs)	nvt		710	250	<2010	250	225
	tijdens voetbalavond bezet door niet voetbalfuncties						-265	-265
8A, 8B	leisure	10.000 m2 bvo (vv 4000 detailh)	1/50m2bvo	200	0	<2005	0	
	kantoren	7.000 m2 bvo	1/65m2bvo	108	50	>2005	50	45
8C	kantoren	25.000 m2 bvo	1/65m2bvo	384	384	<2010	384	346
9A	kantoren	9.000 m2 bvo	1/65m2bvo	138	138	>2010	138	124
9B	wonen	60 app	1,3	78	78	>2010	0	0
	kantoren	10.000 m2 bvo	1/65m2bvo	154	154	>2010	154	139
9C	kantoren	3.000 m2 bvo	1/65m2bvo	46	0	<2010	0	0
10A	kantoren	8.000 m2 bvo	1/65m2bvo	123	123	>2010	123	111
OVERLOOP CENTRUM				200	0	<2005	0	
TE REALISEREN OPENBARE PARKEERPLAATSEN BINNEN GRONDEXPLOITATIE								
parkeerboulevard	noord				170	<2010	170	153
	midden				520	<2010	520	468
	zuid				175	>2010	175	158
Volume excl sportstadcomplex (8A/B):								
kantoren		60.000 m2 bvo						
kantoren 8A/B		7.000 m2 bvo						
commercieel		2.100 m2 bvo						
leisure 8A/B		10.000 m2 bvo						
supermarkten		4.000 m2 bvo						
overige sportstadfuncties		8.000 m2 bvo						
idem langere termijn		10.000 m2 terrein						
wonen		307 appartementen						
TOTAAL PARKEREN				2845	2799		1999	1803

voorlopig maaiveld, tzt p.garage
 ondergronds parkeren
 voorlopig maaiveld, tzt p.garage
 voorlopig maaiveld, tzt p.garage
 parkeerfunctie tzt invullen l.k.m.gara
 max. capaciteit p. maaiveld
 complex hoek Atalantstraat (corpor
 idem

deel binnen perceel vlek 8a/b

avondonderwijs/sportcomplex

ppl toevoegen erfinrichting stadion

BIJLAGE 2 MER procedure en bestemmingsplan

2.1 Procedure milieueffectrapportage

Hieronder wordt een kort overzicht gegeven van de te doorlopen m.e.r.- en de vergunningenprocedure. De hoofdlijnen van de beide procedures en de koppeling tussen beide procedures is aangegeven in figuur 3.

Startnotitie, richtlijnen en opstellen MER

De m.e.r.-procedure start formeel met het indienen van deze startnotitie. De gemeenteraad van Heerenveen publiceert vervolgens de startnotitie als bevoegd gezag gedurende 4 weken. Na publicatie volgt een fase die erop gericht is de inhoud van het op te stellen MER af te bakenen door het opstellen van richtlijnen. Het bevoegd gezag stelt de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Commissie m.e.r.) en de overige wettelijke adviseurs in de gelegenheid binnen 9 weken na publicatie advies uit te brengen over de inhoud van de richtlijnen. De Commissie m.e.r. stelt in die periode advies-richtlijnen op. Op basis van de advies-richtlijnen stelt het bevoegd gezag (Gemeente Heerenveen) de definitieve richtlijnen vast. Aan de hand van de vastgestelde richtlijnen wordt vervolgens het MER opgesteld.

Indienen en beoordelen MER

Het definitieve MER wordt vervolgens bekendgemaakt. Het bevoegd gezag heeft maximaal 6 weken om het MER te aanvaarden.

Vervolgens wordt van het MER kennisgegeven in dag-, nieuws- of huis-aan-huis bladen en wordt deze ter inzage gelegd gedurende 4 weken.

Tevens wordt het MER in deze periode ter toetsing aangeboden aan de Commissie m.e.r. en de wettelijke adviseurs. De Commissie m.e.r. heeft tot 5 weken na sluiting van de inzagetermijn de tijd om haar oordeel te geven in de vorm van een toetsingsadvies. De Commissie m.e.r. betreft daarbij in haar advies de richtlijnen van het bevoegd gezag en ingediende adviezen en opmerkingen.

2.2 Procedure Bestemmingsplan

Voorontwerp-bestemmingsplan

Voorafgaand aan het ontwerpbestemmingsplan wordt een voorontwerp-bestemmingsplan opgesteld. Dit voorontwerp-bestemmingsplan wordt bekend gemaakt en in het kader van de inspraak ter inzage gelegd.

Het ter inzage leggen van een voorontwerp-bestemmingsplan wordt gezien als een mogelijkheid om in een vroegtijdig stadium het gesprek met de omgeving aan te gaan.

In deze fase wordt dan ook de gelegenheid tot inspraak gegeven. Tot 4 weken na publicatie is iedereen in de gelegenheid zijn of haar zienswijze met betrekking tot het voorontwerp-bestemmingsplan kenbaar te maken. Vervolgens worden de inspraakreacties verwerkt.

B&W plegen overleg

Op basis van art. 10 Bro plegen Burgemeester en Wethouders bij de voorbereiding van het ontwerp-bestemmingsplan (waar nodig) overleg met betrokken gemeenten wiens belangen rechtstreeks in het geding zijn, met die diensten van Rijk en provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening alsmede met die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen, welke in het plan in het geding zijn, en met bij het plan betrokken waterschapsbesturen.

Ontwerp-bestemmingsplan

Vervolgens ligt het ontwerp-bestemmingsplan gedurende 4 weken ter inzage, in welke periode een ieder zijn of haar zienswijze kenbaar kan maken. Tevens wordt er in deze periode een hoorzitting georganiseerd. Binnen maximaal 4 maanden na afloop van de inzage termijn beslist de gemeenteraad over de vaststelling van het bestemmingsplan, daarbij neemt de gemeenteraad tevens een beslissing omtrent de ingediende zienswijzen.

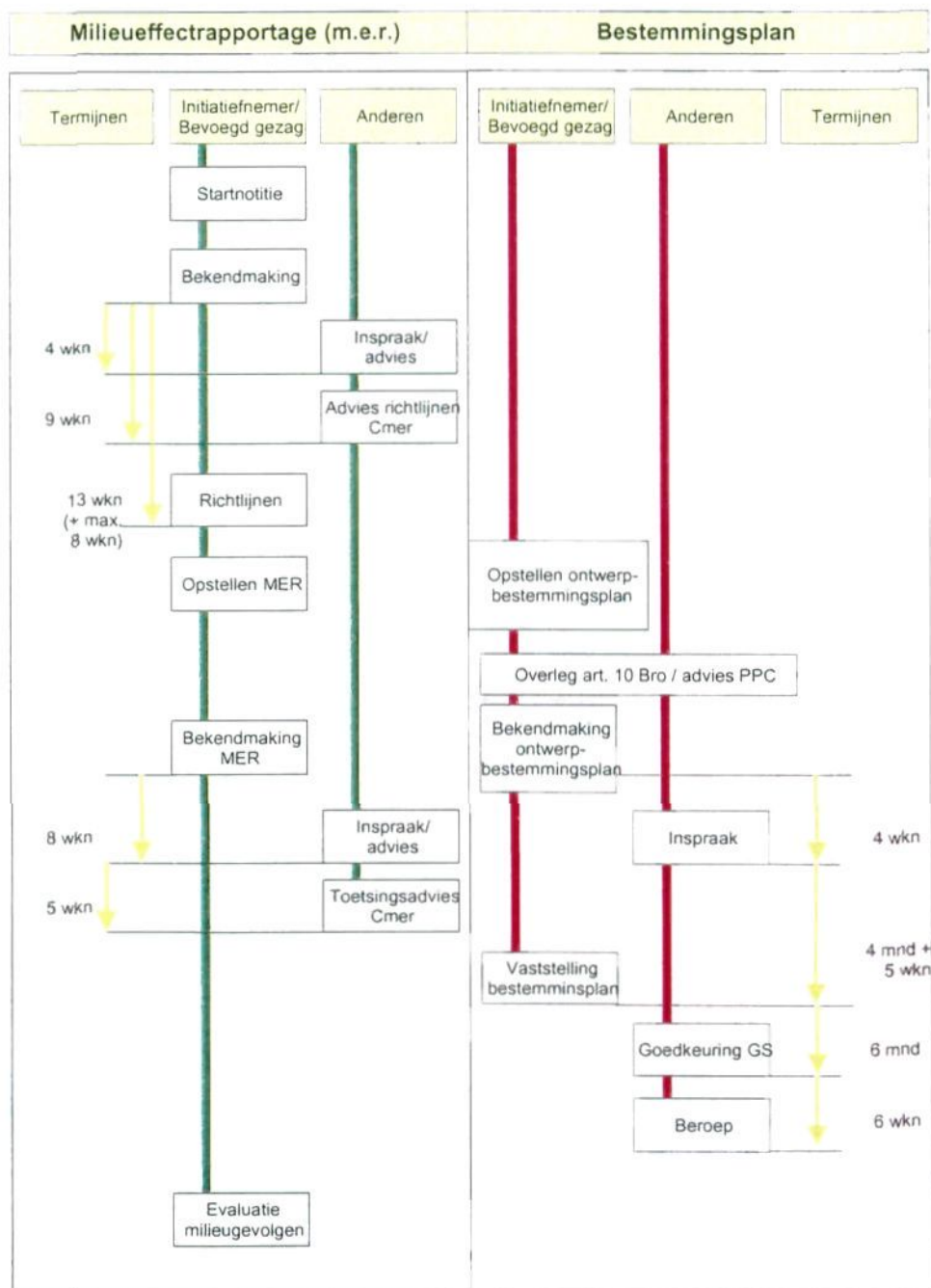
Vaststelling van het bestemmingsplan

Het vastgestelde plan wordt binnen 4 weken na het raadsbesluit voor een termijn van 4 weken ter inzage gelegd. Degenen die in een eerdere fase reeds bedenkingen tegen het plan kenbaar hebben gemaakt, kunnen gedurende deze periode hun bedenkingen kenbaar maken bij Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Fryslân. Indien de gemeenteraad bij vaststelling van het bestemmingsplan wijzigingen heeft aangebracht ten opzichte van het ontwerp, kan iedereen gedurende deze termijn bedenkingen inbrengen bij GS.

Goedkeuring door GS

GS moeten binnen 6 maanden na afloop van de inzagetermijn een besluit nemen inzake de goedkeuring van het bestemmingsplan. In de overwegingen worden de bedenkingen meegenomen. Bij een positieve uitkomst maakt GS binnen 2 weken het goedkeuringsbesluit kenbaar aan de gemeenteraad. Vervolgens wordt het goedgekeurde bestemmingsplan 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan beroep bij de Raad van State worden ingesteld tegen het goedkeuringsbesluit van GS.

De gemeente is bezig met een herziening van het bestemmingsplan. De MER-procedure wordt hieraan gekoppeld. In onderstaand schema is te zien op welke manier MER en bestemmingsplan procedure samenhangen.

Figuur 3: Relatie tussen procedures van MER en bestemmingsplan

